

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi B. O. i H. O.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w S.

z dnia 23 grudnia 2008 r., wydanym w sprawie z wniosku B. O. i H. O.

przy uczestnictwie A. M. i S. M.

o rozgraniczenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lipca 2012 r.,

zażalenia wnioskodawców (skarżących)

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 13 stycznia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

W dniu 25 listopada 2011 r. wnioskodawcy H. i B. małżonkowie O. wnieśli skargę o wznowienie postępowania w sprawie z udziałem S. i A. małżonków M. o rozgraniczenie, zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowy z dnia 23 grudnia 2008 r., oddalającym apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 16 września 2008 r. Skarżący domagali się uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi. Jako podstawę skargi wskazali przyczyny restytucyjne z art. 403 § 2 k.p.c. w postaci nowych okoliczności i środków dowodowych. Podnieśli, że niekorzystne dla nich rozstrzygnięcie zapadło na skutek oparcia przez Sądy obu instancji ustaleń w zakresie przebiegu linii granicznej pomiędzy działkami 108 i 70 oraz działkami 109 i 71 na ustaleniach i wnioskach opinii sporządzonej wraz z operatem rozgraniczenia przez biegłego geodetę B. O. Rzetelność tej opinii wnioskodawcy kwestionowali. Wyjaśnili też, że w dniu 31 sierpnia 2011 r. na ich prywatne zlecenie została przeprowadzona „analiza operatu rozgraniczenia” działek przez Przedsiębiorstwo Usług Geodezyjnych i Kartograficznych „M.II” w Ł. prowadzone przez geodetę H. Z. Z analizy tej wynika, iż biegły sądowy mgr inż. B. O. nie uwzględnił pomiarów sytuacyjnych z operatu nr ..., wymienionego w materiałach geodezyjnych i kartograficznych do wykorzystania, co spowodowało, że wyznaczona przez niego granica przechodząca przez punkty 468 – 1434 - 1435 przecina budynki na działkach 70 i 108 stanowiących własność wnioskodawców nawet o 0,40 m oraz że „mapa sytuacyjna z projektem rozgraniczenia jest niezgodna ze stanem faktycznym na gruncie co do położenia szczegółów sytuacyjnych działek 70 i 108”. Skarżący argumentowali, że w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, przed wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie, wnosili wielokrotnie o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego geodety, lecz ich wnioski nie zostały uwzględnione. Wyjaśnili, że o nowych okolicznościach w postaci prywatnej analizy H. Z. dowiedzieli się w dniu 31 sierpnia 2011 r.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 13 stycznia 2012 r. odrzucił skargę wnioskodawców uznając, że nie opiera się ona na ustawowej podstawie wznowienia przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., ponieważ zarzuty stawiane

w opinii biegłego Z. stanowią ocenę dowodu przeprowadzonego we wcześniejszym postępowaniu, zweryfikowanego wówczas przez sąd i mogły być wtedy przedstawione przez skarżących, także w formie prywatnej analizy. Przedłożonego obecnie dokumentu nie można więc traktować jako nowej okoliczności faktycznej ani też jako nowego środka dowodowego, nie jest to też środek, który istniał w toku poprzedniego postępowania.

Zgłaszane przez wnioskodawców wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego geodety były przedmiotem kontroli instancyjnej. Sąd Okręgowy powołał się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 28 października 1981 r., zgodnie z którym pominięcie przez sąd środka dowodowego wskazanego przez stronę nie jest pozbawieniem możliwości skorzystania z tego dowodu w poprzednim postępowaniu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Od powyższego rozstrzygnięcia zażalenie wnieśli wnioskodawcy zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c., które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, polegające na nieuwzględnieniu wykrycia przez wnioskodawców w zasobach Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Starostwa Powiatowego w Z. zbioru dokumentów w postaci operatu geodezyjnego nr ..., na podstawie którego sporządzona została analiza ujawniająca błędy opinii biegłego O. Za błędne uznali skarżący także przyjęcie, że mogli wcześniej skorzystać z prywatnej opinii geodety, gdy tymczasem nie mieli wiedzy o istnieniu powołanego operatu, ani dostępu do zbioru dokumentów w którym się znajdował. Skarżący argumentowali, że art. 403 § 2 k.p.c. nie posłużył się określeniem „nowe okoliczności faktyczne” ani też „nowe środki dowodowe”, co uzasadnia pogląd, że chodzi o okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik prawomocnie zakończonej sprawy, a z których strona nie mogła wówczas skorzystać. Zdaniem wnioskodawców obojętne powinno być, czy środek dowodowy – opinia geodety – istniała w czasie wyrokowania, czy powstała później. Operat geodezyjny, który był podstawą analizy i został wykryty przez wnioskodawców, istniał w czasie, kiedy toczyło się poprzednie postępowanie. Jego treść, jak wynika z opracowania biegłego Z., dowodzi wadliwości opinii biegłego O. i wskazuje, że nie

korzystał on z tego operatu, mimo jego dostępności. W konkluzji wnioskodawcy domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawców zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Istotą argumentacji zawartej w zażaleniu jest twierdzenie, że podstawą skargi nie jest fakt wydania opinii przez biegłego Z., lecz to, że po prawomocnym zakończeniu postępowania odnaleziony został dokument geodezyjny, o którego istnieniu skarżący nie wiedzieli wcześniej, chociaż istniał on już w czasie, kiedy postępowanie to się toczyło. Sporządzona na zlecenie skarżących opinia biegłego H. Z. służy jedynie wykazaniu, że nieuwzględniony operat miałby wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

Przyjmując powyższe wyjaśnienie co do uzasadnienia podstawy, na jakiej oparta została skarga stwierdzić należy, że także tak sprecyzowana podstawa wznowieniowa w rzeczywistości nie występuje. Przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c. możliwość żądania wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu stanowi przesłankę, która nie uległa zmianom od chwili wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego i której wykładnia jest utrwalona i stabilna. Później wykryte dowody, to dowody istniejące już w czasie prowadzenia zakończonego prawomocnie postępowania lecz wówczas stronie nie znane. Tymczasem, jak wynika z treści dokumentów zawartych w aktach sprawy, której wznowienia skarżący się domagają, operat geodezyjny nr ..., wskazywany jako tego rodzaju dowód, był dokumentem, o którego sporządzeniu i złożeniu do zasobów geodezyjnych skarżący wiedzieli zanim jeszcze zostało wszczęte postępowanie sądowe o rozgraniczenie w niniejszej sprawie. Dokument ten, autorstwa geodety B. Z., wykonany został w toku i na potrzeby postępowania rozgraniczeniowego – administracyjnego, które nie doprowadziło do uzgodnienia granicy i którego konsekwencją było postępowanie sądowe w sprawie I Ns Informacja o tym

dokumencie znajduje się w piśmie przekazującym sprawę rozgraniczenia sądowi (k. 2 akt Ns ... Sądu Rejonowego w Z.). Ta sama informacja jest zamieszczona w decyzji Prezydenta miasta Z. z 26 września 2006 r. o umorzeniu postępowania wszczętego na wniosek B. i H. O. w sprawie rozgraniczenia nieruchomości i przekazaniu sprawy do rozpatrzenia sądowi w Z. (k. 3). Decyzja była doręczona skarżącym przed organ administracyjny, a ponadto kserokopie dokumentów wydawał wnioskodawczyni sąd.

W rezultacie także w wypadku przypisania statusu dowodu, mającego wypełnić przesłankę z art. 403 § 2 k.p.c., dokumentacji geodezyjnej, a nie opinii biegłego Z., nie zostały spełnione wymagania wskazane w powyższym przepisie, ponieważ strony dysponowały wiedzą o tym dowodzie i mogły się nim posłużyć w toku zakończonego postępowania o rozgraniczenie.

W tych względów zażalenie należało oddalić na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., zaskarżone postanowienie odpowiadało bowiem prawu.